

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Turkové a soudců JUDr. Petra Průchy a JUDr. Dagmar Nygrínové v právní věci žalobce: **B. V.**, proti žalovanému: **Městský úřad Čáslav**, se sídlem Čáslav, nám. J. Žižky z Trocnova 1, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 18,

t a k t o :

Usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 18, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce (dále též „stěžovatel“) se včasnou kasační stížností domáhá zrušení shora označeného usnesení Krajského soudu v Praze (dále též „krajský soud“) ze dne 5. 3. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 18, kterým mu bylo přiznáno na základě jeho žádosti osvobození od soudního poplatku z jedné poloviny (z kasační stížnosti do rozhodnutí Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 7, kterým byl odmítnut návrh žalobce na obnovu řízení ukončeného usnesením Krajského soudu v Praze ze dne 30. 5. 2005, č. j. 44 Ca 62/2004 - 44). V žádosti o osvobození od soudních poplatků žalobce uváděl, že jeho jediným zdrojem příjmu jsou dávky vyplácené úřadem práce ve výši kolem 2000 Kč a požadoval plné osvobození od soudních poplatků.

O této žádosti rozhodl krajský soud označeným usnesením ze dne 5. 3. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 18, kterým však žalobci přiznal osvobození od soudního poplatku toliko z jedné poloviny. V odůvodnění usnesení krajský soud uvedl, že z Potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech zjistil, že žalobce je evidován na Úřadu práce v Kutné Hoře, vlastní podíl na rodinném domku a od 24. 11. 2006 mu byl přiznán nárok na podporu v nezaměstnanosti ve výši 1986 Kč. Z rozhodnutí Úřadu práce v Kutné Hoře ze dne 5. 1. 2007, č. j. KHD-28/2007 - 16, krajský soud zjistil, že uchazeči o zaměstnání (žalobci)

byla přiznána podpora v nezaměstnanosti ve výši 2210 Kč měsíčně po dobu prvních tří měsíců a ve výši 1989 Kč měsíčně po zbývající dobu, přičemž podpora v nezaměstnanosti se přiznává nejdéle po podpůrní dobu 12 měsíců. Z kopie úmrtního listu vydaného Městským úřadem v Čáslavi dne 23. 11. 2006 krajský soud zjistil, že matka žalobce, J. V., zemřela dne 18. 11. 2006. Z výpisů z katastru nemovitostí vyhotoveného Katastrálním úřadem pro Středočeský kraj, Katastrální pracoviště Kutná Hora, krajský soud zjistil, že žalobce je vlastníkem 1/2 domu č. p. 244, st. parc. č. 706 a parc. č. 92/2, vše v k. ú. Č. a výlučným vlastníkem st. parc.č. 88/1 a pozemku (PK) 372 v k. ú. Č. a pozemku parc. č. 2254/2 v k. ú. P. Na základě uvedených skutečností krajský soud dovodil, že nelze dospět k závěru, že žalobce je nemajetný a splňuje tak podmínky pro osvobození od soudních poplatků. Podle krajského soudu má žalobce možnost zaplatit polovinu soudního poplatku, a proto mu přiznal osvobození od soudního poplatku z jedné poloviny.

Proti tomuto usnesení podal stěžovatel u Krajského soudu v Praze dne 21. 3. 2007 kasační stížnost. V kasační stížnosti výslovně uvedl, že Česká republika musí kasační stížnost respektovat s ohledem na štvanici vůči jeho osobě realizovanou. Odkázal na tvrzení zástupce Ministerstva spravedlnosti a Městského soudu v Praze v reportáži televize N. ze dne 14. 3. 2007, jakož i údajných lží, viz www.cak.cz. K důvodům kasační stížnosti uvedl, že jeho jediným zdrojem příjmů je částka uváděná v usnesení krajského soudu a na zaplacení jedné poloviny poplatku za kasační stížnost nemá. Výslovně rovněž doplnil, že *„dané bylo vyvoláno koordinovanou trestnou činností orgánů státní moci ČR vůči mé osobě, když jsem se poslušně nechtěl a nechci podvolit nezměněným totalitním praktikám, když tak ČR kryje to, že je bezprávní stát a občanům upírá občanská práva, k jejichž dodržování se zavázala mezinárodními úmluvami“*.

Ze soudního spisu vyplývá, že dne 13. 3. 2007 podal stěžovatel u Krajského soudu v Praze další kasační stížnost (doplněnou dne 21. 3. 2007), ve které však brojil proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2007, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o ustanovení zástupce o kasační stížnosti z důvodu, že nespĺňuje podmínky vymezené § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), konkrétně že nespĺňuje podmínku plného osvobození od soudních poplatků. Z evidence Nejvyššího správního soudu vyplývá, že tato kasační stížnost byla odmítnuta usnesením Nejvyššího správního soudu č. j. 4 As 41/2007 - 32, ze dne 13. 9. 2007, a to pro opožděnost.

Nejvyšší správní soud se u nyní projednávané kasační stížnosti nejprve zabýval její přípustností. Kasační stížnost shledal Nejvyšší správní soud přípustnou, a to i přesto, že stěžovatel v řízení o ní není zastoupen, jak požaduje § 105 s. ř. s., neboť podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu *v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení (§ 105 odst. 2 s. ř. s.)* ([srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, ze dne 28. 4. 2004, publikovaný ve Sbírce rozhodnutí Nejvyššího správního soudu pod č. 486/2005, www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené usnesení v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

Stěžovatel kasační stížností brojí proti usnesení krajského soudu, jímž mu bylo přiznáno osvobození od soudních poplatků z jedné poloviny. V kasační stížnosti přitom krajskému soudu vytýká, že na zaplacení jedné poloviny poplatku za kasační stížnost nemá (finanční prostředky). Lze tak dovodit, že stěžovatel kasační stížností brojí proti nezákonnosti postupu krajského soudu, který mu přiznal osvobození od soudního poplatku pouze ve výši jedné poloviny.

Nejvyšší správní soud tak dovozuje, že stěžovatel kasační stížnost podává z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., podle kterého lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Nesprávné právní posouzení spočívá buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní názor, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Podle § 36 odst. 3 první věta s. ř. s. účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu osvobozen od soudních poplatků.

Jak již bylo opakovaně Nejvyšším správním soudem judikováno, viz např. rozsudek č. j. 4 As 25/2007 - 40, ze dne 24. 7. 2007, či rozsudek č. j. 4 As 27/2007 - 40, ze dne 30. 5. 2007, oba viz www.nssoud.cz, je při posuzování toho, zda navrhovatel má či nemá dostatečné prostředky, nutné zohlednit nejen majetkové poměry navrhovatele, ale rovněž likviditu a prodejnost jednotlivých majetkových hodnot, které vlastní a jejichž prodejem může získat prostředky k úhradě soudního poplatku, přičemž vzhledem k náročnosti zjišťování hodnoty a likvidity nemovitostí je třeba vycházet z příjmů navrhovatele.

Řízení ve správním soudnictví je ovládáno dispoziční zásadou a svázáno relativně krátkými lhůtami, kterými je navrhovatel omezen při uplatňování svého návrhu u soudu. S podáním návrhu je spojena poplatková povinnost.

Podle § 4 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, jde-li o poplatek za řízení, vzniká poplatková povinnost a) podáním žaloby nebo jiného návrhu na zahájení řízení (dále jen "návrh na zahájení řízení"), b) podáním odvolání, c) podáním dovolání, d) podáním kasační stížnosti, e) ve vyrovnacím řízení uložением povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím, jímž soud prohlásí vyrovnání za skončené, f) schválením smíru ve smírčím řízení, g) uložением povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o návrhu na nařízení předběžného opatření, h) v ostatních případech uložением povinnosti zaplatit poplatek v souvislosti s rozhodnutím soudu o věci samé. Podle § 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích, nebyl-li poplatek za řízení splatný podáním návrhu na zahájení řízení, odvolání, dovolání nebo kasační stížnosti zaplacen, soud vyzve poplatníka k jeho zaplacení ve lhůtě, kterou mu určí; po marném uplynutí této lhůty soud řízení zastaví.

Navrhovatel tedy není povinen zaplatit soudní poplatek již při podání návrhu, nicméně soud není oprávněn činit v řízení žádné úkony, nebyl-li soudní poplatek zaplacen (je-li poplatková povinnost dána), proto bezprostředně po obdržení návrhu musí navrhovatele vyzvat k zaplacení soudního poplatku. K tomu navrhovateli stanovuje lhůtu zpravidla nikoliv delší dvou týdnů, často pouze lhůtu třídnenní.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud v souzené věci k závěru, že při posuzování toho, zda navrhovatel má či nemá dostatečné prostředky, je nutné zohlednit nejen majetkové poměry navrhovatele, ale rovněž likviditu a prodejnost jednotlivých majetkových hodnot, které účastník vlastní a jejichž prodejem může získat prostředky k úhradě soudního poplatku.

Hodnota nemovitosti přitom může být převedena do formy peněžních prostředků často jen s velkými obtížemi a po dlouhém hledání kupce, což snižuje pravděpodobnost, že navrhovatel stihne zaplatit soudní poplatek ve lhůtě, tj. dříve než soud pro nezaplacení soudního poplatku řízení zastaví.

Podle názoru Nejvyššího správního soudu je při posuzování předpokladů pro osvobození od soudních poplatků nezbytné zohlednit již zmíněnou nižší likviditu nemovitostí, kterými přímo soudní poplatek zaplatit nelze, což však krajský soud neučinil, neboť uvedl, jaké nemovitosti stěžovatel vlastní, aniž se zabýval jejich hodnotou či prodejností. Za této situace nemohl správně posoudit otázku, zda stěžovatel splňuje předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Vzhledem k náročnosti zjišťování hodnoty a likvidity nemovitostí ve vlastnictví stěžovatele je Nejvyšší správní soud toho názoru, že posouzení majetkových poměrů stěžovatele musí vycházet především z jeho příjmů.

Stěžovatel v kasační stížnosti prohlásil, že jeho jediným příjmem je částka uváděná v usnesení krajského soudu, viz výše, tedy částka ve výši kolem 2000 Kč měsíčně. Prostředky v této výši přitom podle Nejvyššího správního soudu jen stěží pokryjí běžné potřeby stěžovatele a v žádném případě nepostačují pro hrazení odměny advokáta a soudních výloh. Předpoklady pro osvobození stěžovatele od soudních poplatků proto považuje Nejvyšší správní soud za splněné.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že napadené usnesení krajského soudu je nezákonné. Nejvyššímu správnímu soudu tedy nezbylo než usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 5. 3. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 18, zrušit a věc vrátit tomuto soudu k dalšímu řízení, ve kterém krajský soud, jsa vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu, osvobodí stěžovatele od druhé poloviny soudního poplatku.

I když byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 4 As 41/2007 - 32, odmítnuta kasační stížnost stěžovatele podaná proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 11, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 7, měl by krajský soud v dalším řízení ustanovit stěžovateli zástupce pro řízení o této kasační stížnosti, případně tohoto zástupce vyzvat k jejímu doplnění a poté předložit spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o této kasační stížnosti (kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 7). Jinak by totiž celé další řízení postrádalo smysl.

I když byla usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 4 As 41/2007 - 32, odmítnuta kasační stížnost stěžovatele, podaná proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 12. 2. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 11, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007, č. j. 44 Ca 4/2007 - 7, měl by krajský soud v dalším řízení ustanovit stěžovateli zástupce pro řízení o této kasační stížnosti, případně tohoto zástupce

vyzval k jejímu doplnění a poté předložil spis Nejvyššímu správnímu soudu k rozhodnutí o této kasační stížnosti (kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 30. 1. 2007). Jinak by totiž celé další řízení postrádalo smysl.

V novém rozhodnutí ve věci krajský soud rozhodne i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 110 odst. 2 s. ř. s.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 16. října 2007

JUDr. Marie Turková
předsedkyně senátu